

Sygnatura akt XI Ns 41/15

POSTANOWIENIE

W., dnia 4 sierpnia 2016 r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Fabrycznej we Wrocławiu XI Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący SSR Małgorzata Bojarska

Protokolant Ewa Chorzępa

po rozpoznaniu w dniu 4 sierpnia 2016 r. we Wrocławiu

sprawy z wniosku J. L.

przy udziale M. K. (1), M. K. (2), P. K., (...) sp. z o.o. w S., Gminy W.

o stwierdzenie nabycia spadku po G. K.

postanawia:

I. stwierdzić, że spadek po G. K. zmarłym w dniu 17 listopada 2013 roku we W., mającym ostatnie miejsce zwykłego pobytu we W. na podstawie ustawy nabyła Gmina W. z dobrodziejstwem inwentarza;

II. nakazać wnioskodawcy J. L. aby uiścił na rzecz Skarbu Państwa Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Fabrycznej we Wrocławiu kwotę 442,80 zł. tytułem zwrotu kosztów ogłoszenia prasowego;

III. ustalić, iż strony ponoszą koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie.

UZASADNIENIE

Wnioskodawca J. L. w dniu 7 listopada 2014 r. wystąpił z wnioskiem o stwierdzenie nabycia spadku po G. K., zmarłym w dniu 17 listopada 2013 r. we W., przed śmiercią stale zamieszkałym we W. przy ulicy (...).

W uzasadnieniu wniosku podał, że jest wierzycielem zmarłego, chce ustalić spadkobierców i uzyskać zaspokojenie swojego roszczenia, na dowód czego przedłożył wyrok zaoczny z dnia 3 lutego 2006 r., którym Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Fabrycznej we W. w sprawie o sygn. akt I C 858/05 zasądził od G. K. solidarnie na jego rzecz oraz J. S. i P. Z. kwotę 19.268,38 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 28 lutego 2003 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 1.448,80 zł tytułem kosztów procesu.

W dniu 23 marca 2015 r. uczestnik postępowania M. K. (1), będący jedynym bratem zmarłego G. K., złożył w tut. Sądzie pismo, w którym poinformował, iż spadku po zmarłym bracie nie przyjął i w związku z tym nie odpowiada za jakiegokolwiek jego zobowiązania. Do pisma dołączył oświadczenie o odrzuceniu spadku sporządzone 18 kwietnia 2014 r. w Kancelarii Notarialnej we W. przed notariuszem J. K.#P. (Rep. A 1325/2014).

Postanowieniem z dnia 12 czerwca 2015 r. tut. Sąd wezwał do udziału w sprawie w charakterze postępowania M. K. (2).

W odpowiedzi na wniosek o stwierdzenie nabycia spadku, uczestnik M. K. (2) oświadczył, iż w dniu 3 stycznia 2014 r. w Kancelarii Notarialnej we W. przed notariuszem P. G. złożył oświadczenie o odrzuceniu spadku przypadającego mu z mocy ustawy po ojcu G. K. (Rep. A 7/2014). Jednocześnie wskazał, iż wobec postanowienia Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Fabrycznej we W. Wydział III Rodzinny i Nieletnich z dnia 10 lutego 2014 r. (sygn. akt III Nsm 94/14), zezwalającego na złożenie przez E. K. i M. K. (2) w imieniu ich małoletniego syna P. K. oświadczenia o odrzuceniu spadku po zmarłym G. K., w dniu 9 kwietnia 2014 r. w Kancelarii Notarialnej we W. przed notariuszem P. G. wraz

z E. K. w imieniu małoletniego P. K. złożył oświadczenie o odrzuceniu spadku przypadającego mu z mocy ustawy po dziadku G. K. (Rep. A 1212/2014).

Postanowieniem z dnia 10 września 2015 r. tut. Sąd wezwał do udziału w sprawie w charakterze uczestnika postępowania małoletniego P. K..

W dniu 2 października 2014 r. (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. złożyła wniosek o dopuszczenie zainteresowanej do udziału w postępowaniu, motywując go przysługującą jej wobec dłużnika G. K. wierzytelnością wynikającą z umowy pożyczki nr (...) zawartej w dniu 2 listopada 2002 r.

Postanowieniem z dnia 5 listopada 2014. tut. Sąd wezwał do udziału w sprawie w charakterze uczestnika postępowania spółkę (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. oraz Gminę W..

Uczestnik Gmina W. w dniu 30 czerwca 2016r. złożyła pismo procesowe podnosząc, że na obecnym etapie postępowania nie można wykluczyć istnienia spadkobierców ustawowych bądź testamentowych, z ostrożności procesowej podnosząc, że Gmina nabywa spadek z dobrodziejstwem inwentarza.

Zarządzono wezwanie spadkobierców w drodze ogłoszenia prasowego. Ogłoszenie ukazało się w dniu 23 grudnia 2015r.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

G. K. urodził się (...) w G.. Zmarł w dniu 17 listopada 2013 r. we W.. W chwili śmierci był rozwiedziony. Ostatnim stałym miejscem zamieszkania spadkodawcy G. K. był W., ulica (...).

/dowód:

- odpis skrócony aktu zgonu G. K. sporządzony przez USC we W. z dnia 30.09.2014 r., nr (...) – k. 15,
- zapewnienie spadkowe uczestnika M. K. (2) – protokół rozprawy z dnia 10.09.2015 r., k. 51,
- przesłuchanie świadka H. K. – protokół rozprawy z 5.11.2015 r., k. 79/

Z małżeństwa z H. K. z d. K. spadkodawca miał jednego syna, tj. uczestnika M. K. (2), urodzonego w dniu (...) Uczestnik postępowania M. K. (2) ma jedno dziecko własne, tj. syna P. K. urodzonego (...) Nie ma dzieci przysposobionych.

Spadkodawca G. K. miał jednego brata, tj. uczestnika M. K. (1). Brat spadkodawcy nie ma dzieci, w tym pozamałżeńskich ani przysposobionych.

/dowód:

- odpis skrócony aktu urodzenia M. K. (1) sporządzony przez USC w O. z dnia 28.05.2015 r. – k. 32,
- odpis skrócony aktu urodzenia M. K. (2) sporządzony przez USC we W. z dnia 19.05.2015 r. – k. 33,
- oświadczenie o odrzuceniu spadku – akt notarialny z dnia 9.04.2014 r., Rep A. nr 1212/2014,
- oświadczenie o odrzuceniu spadku – akt notarialny z dnia 18.04.2014 r., Rep A. nr 1325/2014,
- przesłuchanie świadka H. K. – protokół rozprawy z 5.11.2015 r., k. 79,
- zapewnienie spadkowe uczestnika M. K. (2) – protokół rozprawy z dnia 10.09.2015 r., k. 51/

Dnia (...) syn spadkodawcy M. K. (2) złożył przed notariuszem P. G. w Kancelarii Notarialnej we W. oświadczenie, że odrzuca w całości przypadający mu z mocy ustawy spadek po zmarłym w dniu 17 listopada 2013 r. swoim ojcu G. K..

Postanowieniem z dnia 10 lutego 2014 r. Sąd Rejonowy dla Wrocławia#Fabrycznej we W. Wydział III Rodzinny i Nieletnich zezwolił E. K. i M. K. (2) – rodzicom małoletniego P. K. na złożenie w imieniu małoletniego oświadczenia o odrzuceniu spadku po zmarłym w dniu 17 listopada 2013 r. G. K..

Dnia 9 kwietnia 2014 r. E. K. i M. K. (2) działający w imieniu małoletniego syna P. K. złożyli przed notariuszem P. G. w Kancelarii Notarialnej we W. oświadczenie, że odrzucają w całości przypadający mu z mocy ustawy spadek po zmarłym w dniu 17 listopada 2013 r. jego dziadku G. K..

Dnia 18 kwietnia 2014 r. brat spadkodawcy M. K. (1) złożył przed notariuszem B. K.#P. w Kancelarii Notarialnej we W. oświadczenie, że odrzuca w całości przypadający mu z mocy ustawy spadek po zmarłym w dniu 17 listopada 2013 r. swoim bracie G. K..

Rodzice spadkodawcy G. E. K. i M. K. (3) z d. Gałązka zmarli przed spadkodawcą.

Nie toczyło się dotychczas inne postępowanie w przedmiocie stwierdzenia nabycia spadku po G. K.. Nie został również sporządzony akt poświadczenia dziedziczenia przed notariuszem.

/dowód:

- oświadczenie o odrzuceniu spadku – akt notarialny z dnia 3.01.2014 r., Rep A. nr 7/2014,
- oświadczenie o odrzuceniu spadku – akt notarialny z dnia 9.04.2014 r., Rep A. nr 1212/2014,
- oświadczenie o odrzuceniu spadku – akt notarialny z dnia 18.04.2014 r., Rep A. nr 1325/2014,
- zapewnienie spadkowe uczestnika M. K. (2) – protokół rozprawy z dnia 10.09.2015 r., k. 51/

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z przepisem art. 924 k.c. spadek otwiera się z chwilą śmierci spadkodawcy. Powołanie do spadku może wynikać z ustawy albo testamentu. Zgodnie z art. 926 § 2 i 3 k.c., dziedziczenie ustawowe następuje gdy spadkodawca nie powołał spadkobiercy (co może nastąpić jedynie w formie testamentu – art. 941 k.c.) albo gdy żadna z osób, które powołał, nie chce lub nie może być spadkobiercą.

Krąg spadkobierców ustawowych i kolejność powoływania ich do dziedziczenia określają art. 931-937 k.c. Do kręgu spadkobierców ustawowych należą osoby połączone ze spadkodawcą więzami rodzinnymi (zstępni, rodzice, rodzeństwo i zstępni rodzeństwa, dziadkowie i ich zstępni) oraz prawnymi (małżonek, przysposobieni, pasierbowie). W ostatniej kolejności - w braku innych spadkobierców ustawowych - do dziedziczenia powołana jest gmina ostatniego miejsca zamieszkania spadkodawcy i Skarb Państwa.

Przepis art. 931 § 1 k.c. ustala porządek dziedziczenia ustawowego, statuując iż w pierwszej kolejności powołane są z ustawy do spadku dzieci spadkodawcy oraz jego małżonek. W drugiej grupie osób dochodzących do dziedziczenia w ustalonej kolejności są małżonek, rodzice, rodzeństwo i zstępni rodzeństwa spadkodawcy, dziadkowie i ich zstępni oraz pasierbowie. Należy zauważyć, iż druga grupa spadkobierców dochodzi do dziedziczenia w razie braku zstępnych, dopóki więc żyje chociażby jeden zstępny (dziecko, wnuk, prawnuk, przysposobiony) zmarłego, to wyłącza on od dziedziczenia drugą grupę spadkobierców ustawowych, o ile nie zostanie pozbawiony tytułu powołania do spadku, na przykład na skutek uznania za niegodnego. Trzecią grupę spadkobierców ustawowych stanowi Gmina i Skarb Państwa.

W niniejszej sprawie wnioskodawca J. L. domagał się stwierdzenia nabycia spadku po zmarłym dłużniku G. K..

W toku poczynionych ustaleń faktycznych, na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, ponad wszelką wątpliwość wykazane zostało, że do kręgu spadkobierców ustawowych po zmarłym G. K. w chwili jego śmierci wchodził syn spadkodawcy – M. K. (2).

Powyższa okoliczność wprost wynika z treści złożonego w trybie art. 671 k.p.c. zapewnienia spadkowego uczestnika. Z treści natomiast dokumentów o charakterze urzędowym w postaci odpisów skróconych aktów stanu cywilnego stanowiących dowód tego co zostało w nich poświadczane, a które nie były przedmiotem kwestionowania przez żadną ze stron, wynika wprost, że G. K. w dacie śmierci był rozwiedziony i miał jedno dziecko.

Przed wszczęciem postępowania, w dniu 3 stycznia 2014 r. uczestnik postępowania M. K. (2) złożył przed notariuszem oświadczenie o odrzuceniu spadku po zmarłym ojcu G. K.. W miejsce M. K. (2) jako spadkobiercy ustawowego wstąpił jego syn, małoletni P. K.. W jego imieniu za uprzednią zgodą sądu rodzinnego oświadczenie o odrzuceniu spadku po G. K. uczestnik postępowania M. K. (2) wraz z E. K. złożyli przed notariuszem w dniu 9 kwietnia 2014 r.

W dniu 18 kwietnia 2014 r. oświadczenie o odrzuceniu spadku po zmarłym bracie G. K. przed notariuszem złożył ostatni znany spadkobierca ustawowy, uczestnik M. K. (1).

Zgodnie z treścią art. 1012 k.c. spadkobierca może bądź przyjąć spadek bez ograniczenia odpowiedzialności za długi (przyjęcie proste), bądź przyjąć spadek z ograniczeniem tej odpowiedzialności (przyjęcie z dobrodziejstwem inwentarza), bądź też spadek odrzucić. Oświadczenie o przyjęciu lub o odrzuceniu spadku może być złożone w ciągu sześciu miesięcy od dnia, w którym spadkobierca dowiedział się o tytule swego powołania, o czym stanowi § 1 art. 1015 k.c. Oświadczenie o przyjęciu lub o odrzuceniu spadku składa się przed sądem lub przed notariuszem. Można je złożyć ustnie lub na piśmie z podpisem urzędowo poświadczonym (art. 1018 § 3 k.c. zdanie pierwsze i drugie).

Początek biegu terminu wskazanego w powyższym przepisie ustalany jest według daty dowiedzenia się o tytule powołania do spadku. Stąd też dla spadkobierców ustawowych będzie to z zasady data, w której dowiedzieli się o śmierci spadkodawcy, o ile w tej dacie wiedzieli o łączącym ich ze zmarłym pokrewieństwie uzasadniającym powołanie do dziedziczenia w pierwszej kolejności (art. 931 k.c.). G. K. zmarł w dniu 17 listopada 2013 r., a zatem sześciomiesięczny termin do złożenia oświadczenia o odrzuceniu spadku – zakładając że spadkobierca dowiedział się o śmierci spadkodawcy w dacie jego zgonu – upłynąłby z dniem 17 maja 2014 r. Ustalony w art. 1015 § 1 k.c. termin do złożenia oświadczenia woli ma charakter terminu zawitego z zakresu prawa materialnego, uprawnienie spadkobiercy wygasa bowiem wraz z jego upływem, w żadnym więc przypadku nie może on zostać przywrócony. Mając powyższe na uwadze należało uznać, iż złożone przez uczestnika postępowania: M. K. (2) oświadczenie o odrzuceniu spadku po zmarłym w dniu 17 listopada 2013 r. G. K. jest skuteczne. Spadkodawca, który spadek odrzucił, zostaje wyłączony od dziedziczenia, tak jakby nie dożył otwarcia spadku (art. 1020 k.c.).

Wobec powyższego w dalszej kolejności powołany do spadku był wnuk spadkodawcy w osobie małoletniego uczestnika postępowania P. K.. W dniu 9 kwietnia 2014 r. przed notariuszem M. K. (2) i E. K. jako przedstawiciele ustawowi małoletniego uczestnika postępowania, działając w jego imieniu odrzucili przypadający mu z mocy ustawy spadek po zmarłym dziadku G. K., na co zezwolił im Sąd Rejonowy dla Wrocławia#Fabrycznej we W. III Wydział Rodzinny i Nieletnich postanowieniem z dnia 10 lutego 2014 r. (sygn. akt III Nsm 94/14). Należy podkreślić, iż jeżeli chodzi o spadkobiercę ustawowego powołanego w dalszej kolejności, to bieg terminu do złożenia oświadczenia o odrzuceniu spadku rozpoczyna się od dnia, w którym dowiedział się on, iż wyprzedzający go spadkobierca utracił tytuł powołania do dziedziczenia, tj. został wyłączony od dziedziczenia tak, jakby nie dożył chwili otwarcia spadku (art. 1020 k.c.).

Wobec skutecznego odrzucenia spadku po G. K. zarówno przez zstępnego spadkodawcy i jego wnuka, należało w dalszej kolejności ustalić spadkobierców wchodzących do drugiej grupy powołanych do dziedziczenia z mocy ustawy.

W braku bowiem zstępnego spadkodawcy, powołanymi do spadku z ustawy są jego małżonka i rodzice, o czym stanowi art. 932 § 1 k.c. W braku natomiast zstępnego i małżonka spadkodawcy – cały spadek przypada jego rodzicom w częściach równych (art. 932 § 3 k.c.). Z kolei, jeżeli jedno z rodziców spadkodawcy nie dożyło otwarcia spadku, udział spadkowy, który by mu przypadł, przypada rodzeństwu spadkodawcy w częściach równych (§ 4). W braku zstępnego, małżonka, rodziców, rodzeństwa i zstępnego rodzeństwa spadkodawcy – cały spadek przypada dziadkom spadkodawcy, o czym stanowi art. 934 § 1 k.c. § 2 cytowanego art. 934 kc stanowi, że jeżeli któreś z dziadków spadkodawcy nie dożyło otwarcia spadku, udział spadkowy, który by mu przypadł, przypada jego zstępnym. Podział

tego udziału następuje według zasad, które dotyczą podziału spadku między zstępnych spadkodawcy. W braku zstępnych tego z dziadków, który nie dożył otwarcia spadku, udział spadkowy, który by mu przypadł, przypada pozostałym dziadkom w częściach równych (§ 3 art. 934 kc)

W braku małżonka spadkodawcy i krewnych, powołanych do dziedziczenia z ustawy, spadek przypada w częściach równych tym dzieciom małżonka spadkodawcy, których żadne z rodziców nie dożyło chwili otwarcia spadku (art. 934¹ k.c.).

Jak wynika z zapewnienia spadkowego złożonego przez uczestnika M. K. (2), rodzice spadkodawcy zmarli jeszcze przed jego śmiercią. Wobec powyższego do spadku po zmarłym G. K. z mocy ustawy powołany został brat spadkodawcy, M. K. (1). Biorąc pod uwagę powyższe ustalenia, jak również okoliczność iż oświadczenie o odrzuceniu spadku po zmarłym bracie zostało przez M. K. (1) złożone w dniu 18 kwietnia 2014 r. należy uznać, że M. K. (1) również został skutecznie wyłączony od dziedziczenia po G. K.. Jak wynika z zapewnień spadkowych i zeznań świadka H. K. , byłej żony spadkodawcy, nie jest wiadomym, czy rodzice spadkodawcy mieli rodzeństwo. W związku z powyższym zarządono wezwanie spadkobierców w drodze ogłoszenia w prasie ogólnokrajowej w trybie art. 627 kpc. Nie zgłosili się ewentualni spadkobiercy.

W związku z tym ostatnim w kolejności spadkobiercą ustawowym zgodnie z treścią art. 935 k.c. zdanie pierwsze jest gmina ostatniego miejsca zamieszkania spadkodawcy.

Skoro ostatnim miejscem zamieszkania zmarłego w dniu 17 listopada 2013 r. G. K. było miasto W. – to spadkobiercą ustawowym jest Gmina W.. Gmina jako ostatni spadkobierca nie może spadku odrzucić, który jej przypadł z mocy ustawy, a spadek uważa się za przyjęty z dobrodziejstwem inwentarza (art. 1023 k.c.).

Mając na uwadze powyższe, Sąd na podstawie powoływanych przepisów orzekł jak w punkcie I sentencji postanowienia.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 520 § 1 k.p.c., zgodnie z którym każdy uczestnik ponosi koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie. W ocenie Sądu, brak w niniejszej sprawie podstaw do odstąpienia od zasady wyrażonej w tym przepisie i nakazania którejkolwiek ze stron zwrotu pozostałym uczestnikom poniesionych przez nich kosztów w związku z niniejszym postępowaniem. Stosownie do art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, Sąd w pkt II nakazał wnioskodawcy J. L., aby uiścił kwotę w wysokości 442,80 zł tytułem brakujących kosztów sądowych. Sąd miał na uwadze, że rozstrzygnięcie wymagało wezwania spadkobierców przez ogłoszenie. W związku z tym powstały koszty postępowania, które nie zostały pokryte zaliczkami i wynosiły 442,80 zł.